

je sedaj nabralo od hiše do hiše znesek 98 K 40 vin., ki smo z njim nakupili volne za pletenje raznih predmetov za naše potrebne vojake. Dovršene pletenine smo izročili proti potrditvi prejema najpotrebnejšim domačinom vojakom, ki so, oziroma ki bodo odinili na fronto. Razentega smo nabrali že v začetku jeseni v naši občini med ljudstvom zneske: 202 K 30 vin., 50 K in 31 K 60 vin., ki smo jih oddali v vojne namene. — Nadalje je nabrala šol. mladina po ministrskem naročilu 4 vreče robidnega listja. Ker pa ga takrat niso rabili, ga hranimo v šolskem podstrešju. — Sedaj pa pridno delajo učenke papirnate podplate in obujke, ki jih po dovršitvi odpošljemo na ukazani naslov.

—g— **Slovenski visokošolec z Goriskega umrl v Nemčiji.** V petek popoldne je došla v Gorico brzojavna vest, da je umrl v Frankobrodu v Nemčiji slovenski visokošolec Marij Besednjak iz Gorice.

—g— **Pogreša se tovariša Milaeta Vrčona,** učitelja na Otlici, desetnika 27. dom. polka, 2. stotnija. Odkar je odšel iz Ljubljane na severno bojišče, to je bilo dne 10. oktobra, ni o njem nobenega glasu več.

—g— **Deželni šolski nadzornik in dvorni svetnik Fr. Levec v Ljubljani,** ki je stopil sedaj v pokoj, je bil pred 45. leti gimnazijski učitelj v Gorici. Napisal je takrat tudi več razprav pod imenom »Paulus«.

—g— **Slovenska državna gimnazija v Gorici.** V soboto, 13. t. m., je bil sklep l. tečaja na tukajšnji slovenski državni gimnaziji. Učni uspeh je prav povoljen, če upoštevam letošnje izredne dogodke, ki odvrtačo pozornost učeče se mladine od učenja. Učni smoter je doseglo 82% učenecv. — S pričetkom II. tečaja je prišel kakor namestni učitelj na slovensko gimnazijo dr. Andrej Budal, naš rojak iz St. Andraža.

—g— **Dijaška kuhinja v Gorici** je razdelila v minoletem prvem šolskem tečaju 4643 kosil. Rodoljubi, podpirajte potrebno dijaško kuhinjo!

Tržaške vesti.

—t— **Umrl je v Barkovljah** pri Kozjakih Ivan Rustja v 65. letu svoje dobe. Možu pošteni, kremenitemu značaju, kakršnih imajo še mnogo naše zavedne Barkovlje, lahka zemljica; sinu učitelju Dragotinu Rustji na Katinari in ostali družini naše iskreno sožalje!

—t— **Razširjenje C. M. šol v Trstu.** Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je deško šolo pri Sv. Jakobu v Trstu razširilo v osemrazrednico ter v tekočem šolskem letu otvorilo 7. razred.

—t— **Novi namestnik baron Fries-Skene** je prišel v Trst dne 13. t. m. — Namestništveno uradništvo je sprejel dne 15. t. m. Pozdravil ga je podpredsednik grof Attems. V odgovoru je namestnik posebno poudarjal gospodarske in socialno-politiške naloge, ki nastajajo zaradi vplivov vojnega stanja ravno v središčih trgovine in prometa. Temu zanimanju se mora po — upajmo — ne več odaljenem uspešnem zaključku vojne priključiti ono še mnogo važnejše delovanje, po katerem naj bi se olajšala vrnitev v redne tire gospodarskega življenja. Potem pridobi mesto Trst in z njim Primorsko z delotvorno podporo vlade zopet v polni meri oni delež v domačem in mednarodnem gospodarskem življenju, ki ga smeta utemeljeno pričakovati po svoji pripadnosti k obsežnemu gospodarskemu ozemlju monarhije, po pridobitni marljivosti svojega prebivalstva in mnogoštevilnih, posebno v zadnjih desetletjih po začetnosti mestne uprave v pospeševanje trgovine in prometa na licu mesta ukrenjenih ukrepah. — Šolskega vprašanja se novi namestnik v svojem odgovoru ni dotaknil.

—t— **Občni zbor tržaške podružnice »Glasbene Matice«** se je vršil v soboto, 13. t. m. Predsednik dr. Slavik je po kratkem pregledu zadnje društvene dobe izrekel zahvalo učiteljskemu zboru in konstatiral, da je društvo v zadnjem letu zopet povoljno napredovalo. To dokazuje, da je tržaška podružnica res potrebna in koristna. — Društveni tajnik Prunk je nato podal tajniško poročilo o delovanju društva in šole v dobi petega društvenega, odnosno šolskega leta 1913/14 in glede prehoda v 6. šolsko leto 1914/15. Pokazal je, kako se je v tem času posebno dvignila šola, ki je zanjo odbor sedaj najel — četudi z znatnimi žrtvami — vendar prepotrebne in primerne šolske prostore. Dana je bila vsestranska podlaga za nadaljnji razvitek, in z lepimi upi in veselim pričakovanjem je gledal odbor začetku letošnjega leta nasproti. Tu so se hipoma pojavili znani svetovni dogodki, ki so postavili velik jež vsemu onemu delovanju, ki more uspevati le pod blagoslovom mi-

ru. — Zaslužni šolski vodja Šonc in vsi mnogoštevilni učitelji glasbenega zavoda, oni, ki so že lansko leto delovali, in oni, ki so imeli letos na novo nastopiti, z edino izjemo kapelnika Teplega in Friškovca, so se morali odzvati klicu pod orožje. Poročilo pošilja njim vsem, ki možko in požrtvovalno vršijo svojo dolžnost, kakor so bili to tudi prej v drugih odnošajih navajeni, prijazen pozdrav z željo, naj se srečno vrnejo zopet na svoje staro tržišče, kjer naj — še bolj izkušeni in zreli — nadaljujejo svoje započeto blagodejno delo. — A v izrednih časih so kolikor toliko vsehnile tudi vse materialne podpore, ki so po velikem delu omogočale ravnotežje med obilnimi troški in skromnimi dohodki. Zaradi tega se je odbor sicer premišljal, a se slednjič vendar odločil nadaljevati tudi letos glasbeno šolo s kapelnikom Tepelim. Proti vsakemu pričakovanju se je oglasilo tudi letos preko 100 gojencev za klavir in vijolino, tako da je odbor pridobil še učitelja za klavir, Kumarija. Tako je šola, navdušeno začeta, poslovala dosega tudi letos. — Iz blagajnikovega poročila, podanega od blagajnika tovariša Mahkote, posnemamo sledeče številke: Prometa je bilo 1. 1914/15 nad 18.000 K. — Dohodki so znašali 9199 K 13 vin., troški 8827 K 36 vin., torej saldo 371 K 77 vin. Glasbena šola: prejemki 5171 K 12 vin., troški (plače učiteljem) 7561 K 44 vin. Prireditve so nesle čistega okroglo 400 K. Podpore denarnih zavodov in drugih so znašale 1274 K 90 vin. Ostali primanjkljaj šole se je pokrnil s članarino in drugimi dohodki. Med letom je podružnica nabavila nov klavir v vrednosti 1200 K.

Istrske vesti.

—i— **Padli nemški učitelji.** Od nemških učiteljev, ki so bili nastavljeni v Istri in poklicani pod orožje na bojno polje, so doslej padli: učitelja Kopriva in Lindner iz Pulja in učitelj Karel Ludwig z Brionskega otoka. — Bodi junaškim tovarišem nemške narodnosti tudi med nami ohranjen blag spomin!

—i— **Samoumor v Pulju.** V Pulju je izvršil samoumor mornariški učitelj Franc Eiselt. Vzrok nam ni znan.

Koroške vesti.

—k— **Intronizacija novega krškega knezoškofa.** Iz Celovca z dne 14. t. m.: Danes predpoldne se je vršila v tukajšnji stolni cerkvi intronizacija knezoškofa krškega dra. Adama Heffterja.

—k— **Umrl je bivši celovski škof dr. Jožef Kahn.** Pokojnik je bil rojen l. 1839. in je postal l. 1887. škof v Celovcu. Po kazenski zadevi monsignorov Kaysra in Weissa se je dr. Kahn s škofovskega sedeža umaknil v samostan Tauzenberg.

Splošni vestnik.

»Napredak« in »Hrvatski Učiteljski Dom« se spominjata v posebnih člankih rojstvene sedemdesetletnice našega M. J. Nerata. — Oba članka je spisal naš prijatelj Davorin Trstenjak.

Boj proti sedanjim cenzuram. V »Slovenskem Narodu« (št. 39.) čitamo: Dunajsko društvo časnikarjev je poslalo posebno deputacijo k ministrskemu predsedniku in k justičnemu ministru posredovati, da bi se sedanja cenzura premenila. Govorilo se je mnogo, a uspeh je očitno ta, da ostane vse pri starem, deloma zaradi tega, ker se organizacija nadzorstva ne da enotno ustvariti. Ministrski predsednik je pač priznal, da je časopisje silno ovirano in v izvrševanju svojih nlog silno omejeno, a pomagati ne more. Ministrski predsednik se je sam smejal, ko se mu je povedalo, da se v enem kraju konfiscirajo najbolj nedolžne stvari, ki so jih mogli drugod neovirano priobčiti, da so bile konfiscirane stvari, ki so jih javni uradi poslali listom, in da je hotel na Dunaju neki funkcionar prepovedati celo natisk važnega poročila, ki ga je ministristvo samo poslalo listom. Ostane torej vse pri starem. Eno pa smemo pač povedati: če so na Nemškem in na Ogrskem znali stvar tako urediti, da imajo časopisi res razmeroma veliko svobodo, potem res ne umejemo, zakaj bi se to ravno pri nas ne moglo zgoditi. — Ta notica pač dovoljno označuje tudi naše težavno stališče.

Starostna meja v črni vojski. Glede na več vprašanj objavlja brambno ministristvo po »Korr. Wilhelm« da dosežanje v črnovojniškem zakonu določene starosti ne vpliva na nadaljno črnovojniško dolžnost med vojno; marveč ostane vsak v tistem razmerju, v katerem se je nahajal ob času, ko je cesar ukazal, da se skladi črna vojska, in ostane tudi nadalje podvržen črnovojniški dolžnosti, dokler se

črna vojska v smislu § 4. črnovojniške postave ne razpusti.

Učiteljstvo naj ne pozabi na Družbo sv. Cirila in Metoda, ki vzdržuje našemu narodu mnogo učnih zavodov. Njeni troški se ne zmanjšujejo, dohodki se pa zaradi vojne silno krčijo. Slovensko učiteljstvo blagovoli v svojem delokrogu opomniti naše občinstvo na potrebo svoje narodne obrambe!

Radirk bo zmanjkalo. Iz trgovskih krogov poročajo, da bo kmalu zmanjkalo radirk, ki jih otroci v šoli tako radi rabijo.

Podaljšanje voznih legitimacij galiskim državnim učiteljem. Naučno ministristvo je sporazumom z železniškim ministristvom odredilo, da lahko učiteljskemu osebju iz Galicije in iz Bukovine podeljene vožne legitimacije na njih prošnjo podaljšajo za leto 1915. deželne oblasti tistih dežel, kjer bivajo.

Nemci za sporazum s Slovani. Monakova revija »Hochland« priobčuje razpravo o odnošajih med Nemci in Slovani, se zavzema za narodnostni sporazum in piše: »Nemci so brezpogojno navezani na avstrijske Slované in jih ne smejo zapostavljati. Da te narode germanizirajo, to je izključena možnost in bilo bi smešno verovati v to. Ker je temu tako, je treba, da se ustvari med Nemci in Slovani boljše razmerje, kakršno je bilo do sedaj. Aost. Slovani to tudi pričakujejo kot zahvalo za svojo sedanjo zvestobo in lojalnost, in nadejati se je, da se jim to upanje tudi izpolni. Ako bodo po žrtvah vojne razočarani, bi lahko imelo to usodepolne posledice.«

Najvišje sodišče o razširjevanju vznemirljivih vesti. Najvišje sodišče je ugodilo ničnostni pritožbi, ki je bila vložena proti obsodbi po § 308. zaradi nekega mnenja, izrečenega proti posameznim osebam v javnem lokalu. Spoznalo je, da je bil z obsodbo kršen zakon in je obtožnica oprostil. Ta razsodba najvišjega sodišča je v sedanjih vojnih časih velikega pomena. Z njo je izrečeno, da ni kaznivo, če kdo proti kakim drugi osebi, četudi javno, izrazi pesimistično naziranje ali mu pove kako vznemirljivo vest, ampak da je kaznivo šele v posebnih okoliščinah. Za dejanje po § 308. kaz. zak. je bistveno potrebno, da se neresnična, javno varnost vznemirajoča vest očitno razglasi (z lepaki, javnimi govori, predavanji in na podoben način). Treba je torej, da je bila neresnična in vznemirljiva vest tako publicirana, da bi mogla res javni red in mir ogroziti, ne samo omejen krog ljudi vznemiriti, če naj bo kaznivo. Predpogoj za kaznivost takih vesti je torej le dan, če so bile razglašene pred večjo množico ljudi, potem lepakov na zidovih ali sploh na tak način, da so se mogle hitro razširiti med nedoločno velike kroge prebivalstva. **Vzlic tej razsodbi najvišjega sodišča je pa vendar najbolje, če so ljudje lepo mirni in tihi.**

Pravni historični izpiti. Naučni minister je odredil, da se določijo za pravnike, ki se nahajajo tik pred pravnohistorično izkušnjo in ki morajo računati s tem, da bodo na temelju črnovojniškega prebiranja poklicani v vojaško službo, izjemni izpraševalni termini. Ti pravniki dobe lahko termin meseca februarja ali marca, odnosno med 8. in 11. aprilom t. l.

Zakon o prisilnem cepljenju poz. Profesorski zbor dunajske medicinske fakultete je sprejel resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj izda zakon o prisilnem cepljenju koz.

Papirnata industrija je postala zaradi vojne dražja od 5—10 odstotkov. Tvorničarji naznanjajo tako povišanje cen z okrožnicami.

Visokodebelnega agrasa imam kakih 60 kosov in ga oddajam kos po 1 K. Cepljen je v višini 1:20—1:40 in povsem lepo in mlado blago. Tovariše, ki bi ga imeli naročiti drugod in dražje, prosim, da ga naroče pri meni! — Ljubljana - Barje. — Črna goj.

Razgled.

— **Ženska vojaški zdravnik.** »Čas« poroča, da je za vojaškega zdravnika v rezervni boniščnici pri Rudolfinu v Pragi bila imenovana gospa dr. Lukas-Burianova.

— **Skrajšanje študij na francoski mornariški šoli.** Kakor poroča »Temps«, so bile študije na francoski mornariški šoli s posebnim dekretom skrajšane na 10 mesecev. Učenci postanejo torej po 10 mesečni študiji mornariški aspiranti.

— **Mesto podpredsednika deželnega šolskega sveta na Češkem.** »Reichenberger Zeitung« poroča, da so nemški poslanci s Češkega na svojem zadnjem zborovanju ostro ugovarjali, da bi se imenoval, kakor je baže pričakovati, podpredsednik moravskega deželnega šolskega sveta. Navratil, podpredsednikom češkega de-

želnega šolskega sveta. Sklenili so najodločnejše zahtevati, da to mesto zasede Nemec. V to svrhu bo načelstvo nemške zveze na Češkem posredovalo pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu in pri naučnem ministru vitezu Hussarku.

— **Mednarodno socialistično konferenco** sklicujejo angleški socialisti v London. Udeležili se je bodo delegati angleške, francoske, ruske, belgijske in srbske internacionale. Konferenca se namerava pečati s sedanjim svetovnim položajem. Švicarji in Italijani ne pridejo.

— **Za profesorje v Loewenu.** »Daily Telegraph« javlja: Hardwardsko vseučilišče je dalo 100.000 dolarjev na razpolago profesorjem v Loewenu, ki hočejo v septembru priti v Harward.

— **V Sarajevu** je umrl predstojnik za nauk in bogočastje pri bosanski vladi, Oton Paul.

— **Nestor Sokolstva umrl.** V Kolinu je umrl 26. pret. m. najstarejši Sokol, notar Adolf Hajek, v starosti 90 let. Umrl je bil med prvimi sokolskimi delavci, zvest sodelavnik Tyrša in Fügnerja. Češka Sok. Zveza ga je bila odlikovala s svojo častno kolajno, mnoga sokolska društva so mu podelila častno članstvo. Navzlic svoji visoki starosti se je udeleževal pokojni Hajek sokolskega življenja do zadnjega časa. Bil je znan in popularn po vseh čeških deželah.

— **K napadom proti Henriku Sienkiewiczu.** »Glos Naroda« je prejel iz krogov v Švici, ki so v ozkih zvezah s pisateljem Henrikom Sienkiewiczem, obvestilo, da so napadi proti Sienkiewiczu, češ, da je zavzel protiaustrijsko stališče in da je bil baže imenovan za člana petrografske akademije znanosti, popolnoma neopravičeni in čin sovražnih mahinacij. Sienkiewicz je že dvanaest let član petrografske akademije; iz zdravstvenih razlogov živi sedaj v Veveyu v Švici in se udeležuje le pomočne akcije za po vojni prizadeto poljsko prebivalstvo, v čemer ga vneto podpira pianist Paderewski.

— **Sokol v Jičnu** na severno-vzhodnem Češkem je dobil od c. kr. naučnega ministristva dovoljenje, da ima redno telovadbo za člane in članice v telovadnici tamošnje c. kr. realke.

— **Proti nemškemu jeziku na Ruskem.** V nemških listih je čitati, da je guverner v Rigi večim trgovcem naložil občutne globe, ker so imeli na svojem blagu nemške etikete. Dalje je dal guverner nabiti lepake, naznanjajoče, da je strogo prepovedano na javnih prostorih nemški govoriti. Ruska vlada je tudi v vseh šolah nemških naseljencev odpravila nemški pouk in uvedla ruski pouk. V Kijevu je bil aretiran lastnik velike eksportne trgovine Schlesinger, ker je bil član nemškega flotenferajna.

— **V Strakoniceh** na Češkem so otvorili 2razredno poljsko ljudsko šolo.

— **Otvoritev bolgarske vojne akademije.** Kakor poroča bolgarska brzojavna agencija, se je vršila v Sofiji svečanostna otvoritev bolgarske vojne akademije.

— **Kron 258.429** je prejela Češka Matice Školska lani izvenpodružničnih prispevkov, t. j. od posameznikov, društev, občin, okrajnih zastopov in denarnih zavodov. — A naša C. M. D.?

— **Proti priseljevanju analfabetov.** Nedavno je sprejel ameriški senat zakon, ki izključuje analfabete od priseljevanja v severoameriške države. Akoravno se je predsednik Wilson izjavil proti zakonu, se je senatu pridružil z veliko večino tudi zbornica reprezentantov. Predsednik Wilson ima sedaj pravico formalno ugovarjati. Pravijo, da se bo pravice veta poslužil.

— **Šole kot lazareti v Romuniji.** Iz Bukarešta brzojavljajo: Povodom romunskega božiča so dali otrokom, ki so šli na božične počitnice, pisma za njihove starše, v katerih se ti opozarjajo, naj ne pošiljajo prej svojih otrok nazaj, dokler ne dobe tozadavnega obvestila od šolskega ravnateljstva. Komisija pregleduje šole, ki se bodo opremile kot lazareti.

— **Osemdesetletnica hrvatskega časopisja.** Pred kratkim je poteklo osemdeset let, odkar je izšel prvi hrvatski list. Ta list so bile »Novine hrvatske«, ki jih je izdajal dr. Ljudevit Gaj. Prva številka tega lista je izšla na dan Sv. Treh kraljev 6. januarja 1835. Drugi dan, dne 7. januarja 1835, so prvič peli v hrvatskem gledališču znano davorijo »Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo«, katere besedilo je zložil dr. Gaj, uglasbil pa jo je Ferdo Livadić.

— **Oče ogrskih Slovencev dr. Fran Ivanoczy.** Meseca avgusta 1913 je umrl eden izmed najbolj zaslužnih ogrskih Slovencev novejših časov, kanonik in dekan v Tišini, Fran Ivanoczy. »Naš nepozabni veliki mož i neustrašen zagovornik ovej večni sen pod rojstnov zemlov pri Bedeneki má«, pravijo ogrsko-slovenske »No-

vine. Ker še nima nagrobnega spomenika, nabirajo sedaj njegovi prijatelji za njegov nagrobnik.

— **Ludovik Auer.** Kdor se količkaj peča z nemško pedagoško literaturo, temu je gotovo znano ime »Ludovik Auer«. — Ta veleumni mož je umrl dne 28. dec. 1914. l. v 76. letu svoje dobe. — On je bil generalni ravnatelj pedagoške literature ustanove »Cassianum« in ustanovitelj »Kneipp-Blätter«, katere liste izdaja prior Bonifacij Reile v Würshofnu na Bavarskem. — »Kneipp-Blätter« so jako važen list. — Izhajajo v Donauwörthu na Bavarskem že 25. leto. — Soustanovitelj in urednik teh listov je bil znani rajn. monsignor Sebastijan Kneipp. — Listi nosijo na čelu geslo: »Zeitschrift für naturgemässe Lebens- und Heilweise. Zugleich Organ für Bekämpfung der Genußgifte und die Gesamt-Interessen der Volksgesundheitspflege.« — List izhaja v Donauwörthu vsakih 14 dni in stane 4 K na leto. — Temu listu je bil soustanovnik Ludovik Auer. Kaj je vse Auer v dolgi dobi svojega življenja dosegel s pomočjo Kneippovo in Reilovo, ni možno opisati. — V teku polstolletja svojega plodovitega življenja je vobče deloval za blagor mladine in naroda. — Bil je mož prežet najčistejšega idealizma, ki je znal sedanje in minule dogodke spajati v pravi akord v dobrobit človeštva. — Ludovik Auer je bil duša Kneippovega gibanja in se je z veliko gorečnostjo potezal za Kneippove nazore. — Dokaz temu je izdaja dvojnih Kneippovih knjig »So sollt ihr leben« in »Meine Wasserkur« ter lista »Kneipp-Blätter«. — Za uredbo zdravilišča in kopališča v Würshofnu ima ravnatelj Auer velikanskih zaslug, zakaj njegovo tridesetletno prijateljsko sodelovanje s Kneippom je vplivalo v to, da je Würshofen svetovnoznano zdravilišče in kopališče prve vrste. — Auer je ostal do smrti zvest pristaša Kneippovih nazorov. Bil je zvest do smrti ter enak vojaku na bojnem polju, ki boreč se za dom in cesarja, le smrtno ranjen zapusti svoj bojni prostor. — Verzel, ki je nastala po smrti tega velezaslužnega moža v vrsti pisateljev Kneippovih nazorov, je težko nadomestiti. — Auer ostane kot sotrudnik »Kneipp-Blätter« na častnem mestu. — Delo njegovo bodo nadaljevali drugi, ki so že sedaj marljivi sotrudniki tega lista. — Ludoviku Auerju, temu veleimenitnemu pisatelju, ki je bil do zadnjega izdihljaja veren pristaša Kneippovih nazorov, bodi zemlja lahka! — Ob priliki bodi omenjeno, da je Družba sv. Mohora izdala svojo časno knjigo »Domači zdravnik«, ki v svojem jedru vsebuje Kneippovo zdravljenje po njegovi knjigi »Meine Wasserkur«. — To knjigo naj bi imela vsaka slovenska hiša. A. L. e b a n.

— **Podzemne šole v Reimsu.** »Times« poročajo iz Pariza, da so šole v Reimsu zopet otvorili. Ker obstreljevanje mesta od strani Nemcev še traja, ne morejo uporabiti šolskih poslopij. Zato se bo vršil pouk v kletih šampanjskih tverdk.

— **Profesor Jurinič,** bivši rektor sofijskega vseučilišča, rodom Hrvat, je bil obtožen pred nekaj meseci, da je zakrivil nesrečo neke dijakinje, ki se je potem sama utopila v Črnem morju pri Burgasu. Sodno preiskavanje je dognalo, da je on glede vsega tega nedolžen, in zato je bil profesor Jurinič dne 24. pret. m. pred sofijsko okrožno sodnijo za nedolžnega spoznan in popolnoma oproščen. Ker je že početkom tega šolskega leta stopil v zaslužni pokoj po več ko 30letni službi kot profesor gimnazije in pozneje na vseučilišču, se namerava v kratkem vrniti v svojo hrvatsko domovino. Njegovi mnogobrojni bolgarski dijaki in tovariši mu žele, da bi še mnogo let po preživelih bridkih dneh v poslednjih mesecih in po mnogoletnem zaslužnem delovanju užival mirne čase ter ohranil samo prijetne spomine na Bolgarijo!

— **Stojan Novaković umrl.** Korespondenčni urad poroča iz Niša z dne 18. t. m.: Prejšnji predsednik kraljevske srbske akademije znanosti, Stojan Novaković, je danes jutraj umrl v starosti 73 let. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil vodja srbskih naprednjakov, ki veljajo za Avstriji prijazne. Stojan Novaković je užival v prvi vrsti kot učenjak, a tudi kot politik velik ugled v javnosti.

— **Studentka v vojni.** Služateljica na graški univerzi, Zofija Halčkova, je septembra meseca vstopila v ukrajinsko legijo, ki je bila osnovana v Galiciji, in se je udeležila različnih bojev v Galiciji in v Karpatih. Ko se je začela vojna, je bila najprej strežnica v različnih bolnicah, potem je pa vendar izposlovala dovoljenje, da sme vstopiti v ukrajinsko legijo. Bojevala se je tako hrabro, da je meseca decembra bila odlikovana z zlato hrabrostno svetinjo. Služila je najprej kot preprosti vojak, potem pa je avanzirala in ima sedaj šaržo narednika. Udeležila se je za-

vzetja Drohobycza, pri katerem boju se je njena kompanija posebno odlikovala. Zlasti velike spretnosti je Halečkova pokazala za vodstvo patrulj. Že opetovano se je s svojimi patruljami spravila do 30 kilometrov za rusko vojno vrsto. Te dni je bila Halečkova zopet v Gradcu, pa se je že zopet vrnila v Karpate. V Gradcu upajo, da dobi Halečkova mnogo posnemovalk.

— **Razpuščena srbska društva v Bosni.** »Tagespost« javlja iz Sarajeva: Vlada je razpustila srbski društvi »Prosvjeta« in pa »Žensko društvo« ter zasegla tudi društveno imetje. Obe organizaciji sta razvijali v deželi obširno delovanje, ki se je, kakor navaja tozadevna odredba, izkazalo za državi sovražno.

— **Mesinsko univerzo bodo zopet zgradili.** Iz Rima poročajo: Državna komisija za javna dela je izdelala predlogo, v kateri se predlaga, da naj se zgradi univerza v Mesini, ki jo je podrl potres, z 2.000.000 lirami, ravnotako stolnica v Reggio di Calabria, ki so zanjo proračunjeni stroški na 1.225.000 lir.

— **V Dubrovniku je umrl v 78. letu svoje dobe kapetan Luj Klaič,** bivši ravnatelj navtične šole in brat pokojnega buditelja in narodnega voditelja v Dalmaciji, nepozabnega dr. Mihe Klaiča.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prevečkrat se zgodi, da naši naročniki stvari, ki se tičejo upravnih stvari, naslavljajo na uredništvo. S tem nastajajo samo zmešnjave in zamude. — Prosimo torej, da se vse stvari, ki sodijo v delokrog upravnih stvari, t. j. reklamacije, naročnina itd., pošiljajo na naslov: Upravništvo Učiteljskega Tovarisa v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovenskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Usposobljenostne preizkušnje

za obče ljudske in meščanske šole v spomladanskem terminu 1915 se prične na c. kr. učiteljskem v Ljubljani v petek, dne 9. aprila ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripest k usposobljenosti preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu tako, da bodo najpozneje do 3. aprila v rokah izpraševalne komisije.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec
v Gorici

Tržaška ulica števil. 16
v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

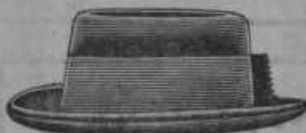
Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK
Kranj
172

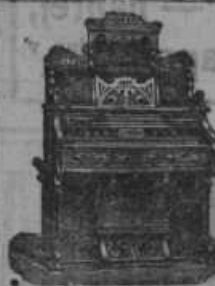

razpošilja na vse strani sveta najmodernejšo in najtrpežnejšo klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajočo se vrno denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustriran cenik.

Orgle, harmonie
piana in pianina

dobavi c. kr. dvorni dobavitelj

Jan Tuček

Kutna Hora, Češko.

Pošilja cenike brezplačno in franko.

Ustanovljeno leta 1869

! Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarisu.

!! Čez 25.000 komadov !!

najnovejše konfekcije za dame, deklice, gospode, dečke in otroke.

Celo obleke za gospode od K 8.—, 12.—, 15.— naprej	Klobuke od K 1.—, 1'50, 2.— naprej
Celo obleke za dečke od K 4.—, 6.—, 8.—	Kostume za dame od K 9.—, 12.—, 15.—
Celo obleke za otroke od K 2.—, 3.—, 4.—	Damske sako in paletot od K 6.—, 8.—, 10.—
Pelerine za gospode od K 7.—, 8.—, 9.—	Nrila spodnja in gornja od K 2.—, 3.—, 4.—
Sportne raglane od K 12.—, 14.—, 16.—	Hišne halje za dame od K 3'90, 4'90, 5'90

Vse drugo po priznani čudovito nizki ceni.

!! Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek !!

O. BERNATOVIČ, Ljubljana 5-6.

OGLEJTE SI VELIKE IZLOŽBE.

Telefon števil. 132.

Priporočamo Paff šivalne stroje

ki so neprekosljivi, od strokovnjakov priznani najboljši v Evropi. — Pouk v šivanju, umetnem vezenju brezplačen.

Cenjeno učiteljstvo in šole dobe pri nakupu izjemno ugodne pogoje.

spec. trgovina šiv. strojev in Puch koles.

IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ulica števil. 7.

Pridni posredovalci se iščejo.

Semenska trgovina in vrtnarstvo

— ALOJZIJ KORSIKA —

V LJUBLJANI — Bleiweisova cesta ali Vrtača št. 3, naznanja cenjenemu učiteljstvu, da je njen novi cenik za leto 1915 že izšel in se dobiva brezplačno.

Za obilna naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

AL. KORSIKA.

:: Domača knjižnica! ::

Izšel je dvojni zvezek »Domače knjižnice« v obsegu 224 strani ter stane s poštnino vred samo 70 v. Zelo zanimiva vsebina, med drugim krasna povest za priprosto ljudstvo »Prosjak Luka«. Naročite takoj! Prodajalci imajo 10% popusta. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

vine. Ker še nima nagrobnega spomenika, nabirajo sedaj njegovi prijatelji za njegov nagrobnik.

— **Ludovik Auer.** Kdor se količkaj peča z nemško pedagoško literaturo, temu je gotovo znano ime »Ludovik Auer«. — Ta veleumni mož je umrl dne 28. dec. 1914. l. v 76. letu svoje dobe. — On je bil generalni ravnatelj pedagoške literature ustanove »Cassianum« in ustanovitelj »Kneipp-Blätter«, katere liste izdaja prior Bonifacij Reile v Würshofnu na Bavarskem. — »Kneipp-Blätter« so jako važen list. — Izhajajo v Donauwörthu na Bavarskem že 25. leto. — Soustanovitelj in urednik teh listov je bil znani rajn. monsignor Sebastijan Kneipp. — Listi nosijo na čelu geslo: »Zeitschrift für naturgemässe Lebens- und Heilweise. Zugleich Organ für Bekämpfung der Genußgifte und die Gesamt-Interessen der Volksgesundheitspflege.« — List izhaja v Donauwörthu vsakih 14 dni in stane 4 K na leto. — Temu listu je bil soustanovnik Ludovik Auer. Kaj je vse Auer v dolgi dobi svojega življenja dosegel s pomočjo Kneippovo in Reilovo, ni možno opisati. — V teku polstolletja svojega plodovitega življenja je vobče deloval za blagor mladine in naroda. — Bil je mož prežet najčistejšega idealizma, ki je znal sedanje in minule dogodke spajati v pravi akord v dobrobit človeštva. — Ludovik Auer je bil duša Kneippovega gibanja in se je z veliko gorečnostjo potezal za Kneippove nazore. — Dokaz temu je izdaja dvojnih Kneippovih knjig »So sollt ihr leben« in »Meine Wasserkur« ter lista »Kneipp-Blätter«. — Za uredbo zdravilišča in kopališča v Würshofnu ima ravnatelj Auer velikanskih zaslug, zakaj njegovo tridesetletno prijateljsko sodelovanje s Kneippom je vplivalo v to, da je Würshofen svetovnoznano zdravilišče in kopališče prve vrste. — Auer je ostal do smrti zvest pristaša Kneippovih nazorov. Bil je zvest do smrti ter enak vojaku na bojnem polju, ki boreč se za dom in cesarja, le smrtno ranjen zapusti svoj bojni prostor. — Verzel, ki je nastala po smrti tega velezaslužnega moža v vrsti pisateljev Kneippovih nazorov, je težko nadomestiti. — Auer ostane kot sotrudnik »Kneipp-Blätter« na častnem mestu. — Delo njegovo bodo nadaljevali drugi, ki so že sedaj marljivi sotrudniki tega lista. — Ludoviku Auerju, temu veleimenitnemu pisatelju, ki je bil do zadnjega izdihljaja veren pristaša Kneippovih nazorov, bodi zemlja lahka! — Ob priliki bodi omenjeno, da je Družba sv. Mohora izdala svojo časno knjigo »Domači zdravnik«, ki v svojem jedru vsebuje Kneippovo zdravljenje po njegovi knjigi »Meine Wasserkur«. — To knjigo naj bi imela vsaka slovenska hiša. A. L. e b a n.

— **Podzemne šole v Reimsu.** »Times« poročajo iz Pariza, da so šole v Reimsu zopet otvorili. Ker obstreljevanje mesta od strani Nemcev še traja, ne morejo uporabiti šolskih poslopij. Zato se bo vršil pouk v kletih šampanjskih tverdk.

— **Profesor Jurinič,** bivši rektor sofijskega vseučilišča, rodom Hrvat, je bil obtožen pred nekaj meseci, da je zakrivil nesrečo neke dijakinje, ki se je potem sama utopila v Črnem morju pri Burgasu. Sodno preiskavanje je dognalo, da je on glede vsega tega nedolžen, in zato je bil profesor Jurinič dne 24. pret. m. pred sofijsko okrožno sodnijo za nedolžnega spoznan in popolnoma oproščen. Ker je že početkom tega šolskega leta stopil v zaslužni pokoj po več ko 30letni službi kot profesor gimnazije in pozneje na vseučilišču, se namerava v kratkem vrniti v svojo hrvatsko domovino. Njegovi mnogobrojni bolgarski dijaki in tovariši mu žele, da bi še mnogo let po preživelih bridkih dneh v poslednjih mesecih in po mnogoletnem zaslužnem delovanju užival mirne čase ter ohranil samo prijetne spomine na Bolgarijo!

— **Stojan Novaković umrl.** Korespondenčni urad poroča iz Niša z dne 18. t. m.: Prejšnji predsednik kraljevske srbske akademije znanosti, Stojan Novaković, je danes jutraj umrl v starosti 73 let. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil vodja srbskih naprednjakov, ki veljajo za Avstriji prijazne. Stojan Novaković je užival v prvi vrsti kot učenjak, a tudi kot politik velik ugled v javnosti.

— **Študentka v vojni.** Služateljica na graški univerzi, Zofija Halčkova, je septembra meseca vstopila v ukrajinsko legijo, ki je bila osnovana v Galiciji, in se je udeležila različnih bojev v Galiciji in v Karpatih. Ko se je začela vojna, je bila najprej strežnica v različnih bolnicah, potem je pa vendar izposlovala dovoljenje, da sme vstopiti v ukrajinsko legijo. Bojevala se je tako hrabro, da je meseca decembra bila odlikovana z zlato hrabrostno svetinjo. Služila je najprej kot preprosti vojak, potem pa je avanzirala in ima sedaj šaržo narednika. Udeležila se je za-

vzetja Drohobycza, pri katerem boju se je njena kompanija posebno odlikovala. Zlasti velike spretnosti je Halečkova pokazala za vodstvo patrulj. Že opetovano se je s svojimi patruljami spravila do 30 kilometrov za rusko vojno vrsto. Te dni je bila Halečkova zopet v Gradcu, pa se je že zopet vrnila v Karpate. V Gradcu upajo, da dobi Halečkova mnogo posnemovalk.

— **Razpuščena srbska društva v Bosni.** »Tagespost« javlja iz Sarajeva: Vlada je razpustila srbski društvi »Prosvjeta« in pa »Žensko društvo« ter zasegla tudi društveno imetje. Obe organizaciji sta razvijali v deželi obširno delovanje, ki se je, kakor navaja tozadevna odredba, izkazalo za državi sovražno.

— **Mesinsko univerzo bodo zopet zgradili.** Iz Rima poročajo: Državna komisija za javna dela je izdelala predlogo, v kateri se predlaga, da naj se zgradi univerza v Mesini, ki jo je podrl potres, z 2.000.000 lirami, ravnotako stolnica v Reggio di Calabria, ki so zanjo proračunjeni stroški na 1.225.000 lir.

— **V Dubrovniku je umrl v 78. letu svoje dobe kapetan Lujo Klaič,** bivši ravnatelj navtične šole in brat pokojnega buditelja in narodnega voditelja v Dalmaciji, nepozabnega dr. Mihe Klaiča.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prevečkrat se zgodi, da naši naročniki stvari, ki se tičejo upravnih stvari, naslavljajo na uredništvo. S tem nastajajo samo zmešnjave in zamude. — Prosimo torej, da se vse stvari, ki sodijo v delokrog upravnih stvari, t. j. reklamacije, naročnina itd., pošiljajo na naslov: Upravništvo Učiteljskega Tovarisa v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovenskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Usposobljenostne preizkušnje

za obče ljudske in meščanske šole v spomladanskem terminu 1915 se prične na c. kr. učiteljskem v Ljubljani v petek, dne 9. aprila ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripest k usposobljenosti preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu tako, da bodo najpozneje do 3. aprila v rokah izpraševalne komisije.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec
v Gorici

Tržaška ulica števil. 16
v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

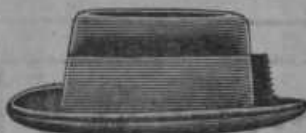
Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK
Kranj
172

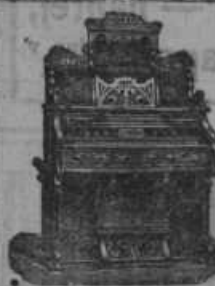

razpošilja na vse strani sveta najmodernejšo in najtrpežnejšo klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajočo se vrno denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustriran cenik.

Orgle, harmonie
piana in pianina

dobavi c. kr. dvorni dobavitelj

Jan Tuček

Kutna Hora, Češko.

Pošilja cenike brezplačno in franko.

Ustanovljeno leta 1869

! Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarisu.

!! Čez 25.000 komadov !!

najnovije konfekcije za dame, deklice, gospode, dečke in otroke.

Celo obleke za gospode od K 8.—, 12.—, 15.— naprej	Klobuke od K 1.—, 1'50, 2.— naprej
Celo obleke za dečke od K 4.—, 6.—, 8.—	Kostume za dame od K 9.—, 12.—, 15.—
Celo obleke za otroke od K 2.—, 3.—, 4.—	Damske sako in paletot od K 6.—, 8.—, 10.—
Pelerine za gospode od K 7.—, 8.—, 9.—	Krila spodnja in gornja od K 2.—, 3.—, 4.—
Sportne raglane od K 12.—, 14.—, 16.—	Hišne halje za dame od K 3'90, 4'90, 5'90

Vse drugo po priznani čudovito nizki ceni.

!! Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek !!

O. BERNATOVIČ, Ljubljana 5-6.

OGLEJTE SI VELIKE IZLOŽBE.

Telefon števil. 132.

Priporočamo Paff šivalne stroje

ki so neprekosljivi, od strokovnjakov priznani najboljši v Evropi. — Pouk v šivanju, umetnem vezenju brezplačen.

Cenjeno učiteljstvo in šole dobe pri nakupu izjemno ugodne pogoje.

spec. trgovina šiv. strojev in Puch koles.

IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ulica števil. 7.

Pridni posredovalci se iščejo.

Semenska trgovina in vrtnarstvo

— ALOJZIJ KORSIKA —

V LJUBLJANI — Bleiweisova cesta ali Vrtača št. 3, naznanja cenjenemu učiteljstvu, da je njen novi cenik za leto 1915 že izšel in se dobiva brezplačno.

Za obilna naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem

AL. KORSIKA.

:: Domača knjižnica! ::

Izšel je dvojni zvezek »Domače knjižnice« v obsegu 224 strani ter stane s poštnino vred samo 70 v. Zelo zanimiva vsebina, med drugim krasna povest za priprosto ljudstvo »Prosjak Luka«. Naročite takoj! Prodajalci imajo 10% popusta. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.